

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library

City

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

PIK IX. Ч. 148 (1044).

СУБОТА, 10. ГРУДНЯ 1927.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, DECEMBER 10th, 1927. No. 148 (1044). VOL. IX.

ВАЛЬДЕМАРАС АТАКУЄ ПОЛЬЩУ НА СЕСІЇ РАДИ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 7. грудня. — Умови, що загрожуєть миро́ві в східній Європі, зараз існують, — заявив сьогодні раді Ліги Націй литовський прем'єр Вальдемарас, відкриваючи атак на Польщу в теперішнім польсько-литовським спору. Прем'єр Вальдемарас зробив закид, що польський міністер у Ридзі обіцяв допомогу литовським утікачам, що були в Латвії, й конспірували проти литовського уряду, якщо вони виповнять "певні умови". Литовський прем'єр просив раду уважати Польщу відповідальною за організування на польській землі банди, які викликають заколот на Литві. Остаточо він просив раду, щоб зарядила слідство над переслідуванням Литовців в округу Вільни, включаючи духовенство, і над закриттям литовських шкіл.

ЛИТОВЦІ В АМЕРИЦІ ВИСЛАЛИ ПРОТЕСТ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 6. грудня. — Литовський прем'єр Вальдемарас отримав протест, підписаний Литовською Національною Лігою Америки і висланий з Гартфорд, Конн., проти агресивних замірів Польщі. Комунікація, датована 5. грудня, звучить: "Протестуємо проти агресивних вчинків Польщі й домагаємося звороту Вільни для Литви. Ми настоюємо, щоб ви не уступили Польщі на жадній точці під жадними умовами." "Конференція Литовської Національної Ліги Америки".

ДИПЛОМАТИ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ НЕ ПОЛАГОДИЛИ СПОРУ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 7. грудня. — Литва та її прем'єр Вальдемарас домінували сьогодні всі справи, що були перед радою Ліги Націй для обговорення. Великі держави надармо старалися переконати прем'єра Вальдемараса, щоб він встановив дипломатичні зносини з Польщею як перший крок до вирішення ріжниць між обома країнами. Вальдемарас був рішучий у своїй відмові, заявляючи, що перед тим, як брати під увагу привернення дипломатичних зносин, Литва мусить мати задоволення, що Польща буде

справедливіше трактувати. Бріан, Штресман і Чемберлейн, французький, німецький і британський міністри закордонних справ, а також представники Італії та Японії обговорювали зажадання Литви, але не вперли нічого зробити, щоб полагодити спір. Вальдемарас заявив, що дасть раді всяке запевнення мирних намірів і готовий встановити нейтральну зону між Литвою а Польщею. Він сказав, що не чув нічого прокорисний зворот у переговорах, про що сповістив польський представник.

ПРИГАДУЄ ЗАЛЕСЬКОМУ ВІРОЛОМСТВО ПАДЕРЕВСЬКОГО.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 7. грудня. — Після кількох годин усної боротьби між литовським прем'єром Вальдемарасом а польським міністром закордонних справ Залеським, рада Лиги Націй назначила голландського міністра закордонних справ Ван Бюкелінда "спеціальним доповідачем" в польсько-литовській справі. Тепер він буде старатися знайти формулу, щоб полагодити спір між Польщею а Литвою. Своєю промовою Вальдемарас завоював собі симпатію членів ради Лиги Націй. І хоч він не перетягнув усіх членів ради на свій бік, встали його промова з закидами проти Польщі зробила добре вражіння.

Після Вальдемараса промовляв Залеський, який обороняв Польщу перед закидами литовського прем'єра. Коли польський міністер закордонних справ звернувся до Литви і просив її забути минуле та прийняти польську руку приязни, Вальдемарас відповів на це, що не може забути того факту, що кілька років тому в Парижі польський президент Падаревський також простягав руку приязни, — а по мимо того за три тижні польський генерал Желговський захватив стару литовську столицю, Вільну, яка й до нині є в руках Польщі.

ПРЕЗ. КУЛИДЖ ЗА БУДОВОЮ НОВИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

ВАШІНГТОН, 3. грудня. — Президент Кулідж не вірить, що скасування воєнних флот, як це запропонувала радянська делегація в Женеві, вийшло би "на користь світові". Хоч Кулідж не розглядав у подробицях радянських пропозицій, проте він каже, що в ніякім разі тих пропозицій не можна застосувати до Залучених Держав, військові сили котрих він уважає за такі, що сповняють "поліційні функції".

Також виявилось, що на найближчій сесії конгресу Кулідж планує виступити з певною програмою будови нових кружляків. За адміністрації Куліджа вже збудовано вісім великих кружляків. Президент каже, що багато теперішніх воєнних кораблів є перестарілі і потрібно заступити їх новими.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".

Крoвaві студентські розрухи в румунських містах

БУДАПЕШТ, 7. грудня. — У румунському місті Нагіварад, недалеко угорського кордону, через два дні тривали розрухи, підчас котрих трох муштин заколено, багато осіб ранено та знищено кілька будинків. Демонстрації були спершу звернені проти Жидів, а потім проти Малярів. Нагіварад належав перше до Угорщини, але тепер прилучений до Румунії. Перші розрухи вибухли в неділю, але були невеликі. Однак на наступний день вони розвинулися в кроваві бої, наслідком чого горожани боялися виходити зі своїх домів. Приводом до демонстрації було прибуття кількох тисяч студентів з різних сторін Трансильванії на студентський конгрес. Конгрес відбувся під наглядом професора Кузи, відомого як антисеміта. Чоловіка на імя Зоненфельд, запідозреного в шпіонажі на

конгресі, заколено на смерть. Власник готелю ду Парк, на якого напали студенти, був також заколений на смерть. Така сама доля постигла угорського актора, якого імя невідоме. Багато осіб було тяжко ранених.

Студенти знищили редакції двох угорських газет, друкарню, приміщення католицького товариства й помещання головного рабіна Леопольда Кесекметі. Поліція була безборонна. Її на допомогу прийшли жандарми й кіннота й тоді привернено порядок. Однак горожани боялися виходити зі своїх помешкань і поліція й жандарми патрулюють опущені вулиці. Трамваєвий рух є застановлений. Всі скелі стоять закриті.

Повідомляють також, що багато осіб потурбовано підчас демонстрацій в Арадї, в Трансильванії.

СТУДЕНТИ ВБИЛИ ВІСІМ ОСІБ ТА СОРОК ТЯЖКО РАНИЛИ.

ВІДЕНЬ, 7. грудня. — Звідолення знад кордону кажуть, що в румунських містах Гросвардайн, недалеко угорського кордону, вибухли протигорські розрухи, в яких 8 осіб убито, 40 тяжко ранено і 100 легко ушкоджено. Наслідком того в місті проголошено "воєний стан". На місце жандармів і поліції, публічні будинки в Гросвардайнї стереже війська, хоч розрухи, що розпочалися в неділю вечером нападами на живіть студентів, вже закінчилися.

Звідолення знад кордону кажуть, що в румунських містах Гросвардайн, недалеко угорського кордону, вибухли протигорські розрухи, в яких 8 осіб убито, 40 тяжко ранено і 100 легко ушкоджено. Наслідком того в місті проголошено "воєний стан". На місце жандармів і поліції, публічні будинки в Гросвардайнї стереже війська, хоч розрухи, що розпочалися в неділю вечером нападами на живіть студентів, вже закінчилися.

СЕЛЯНСКА ПАРТІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ РЕЗИГНАЦІЇ БРАТІЯНУ.

БУКАРЕШТ, 7. грудня. — Серед довгих оплесків своїх сторонників Юлію Манію, провідника національно-селянської партії, повторив сьогодні своє домагання в парламенті, щоб негайно роззвятий парламент і респісати нові вибори. "Ми не маємо довіря до теперішнього уряду, ані до його системи правління", закликав громовим голосом Манію до переповненої і здивованої палати, коли прем'єр Вінтіля Братіану повідомив послів, що ліберали будуть самі одні в уряді, бо національно-селянська партія відмовилася від коаліції.

Промовляючи з силою і смілістю, що здивувала його сторонників і противників, Манію закликав: "Країна домагається повної зміни в цілій системі уряду, який приніс державі так багато нужди й несправи. Публічна опінія й ціла країна цілковито противляється теперішньому незаконному автократичному режимові. Найбільшим доказом цього є те, що ви не мали відваги згодитися на вільні вибори чи то за уряду Стірбея, чи за теперішньої адміністрації".

ВЕЛИКЕ ЗИМНО В ЗАХІДНІЙ КАНАДІ.

В західній Канаді панує страшне зимно, а провінцію Альберту навистіла ще сніжна буря, в якій згинуло дотепер шість осіб. У четвер рано в Вінніпегу було 26 степенів понизьше зера, однак це ще була найнижча температура в західній Канаді. Урядове бюро погоди сповіщає, що в Принс Алберт, Саск., і Медісон Гет, Алт., було 34 степенів понизьше зера, а в Едмонтоні 32 степені. В Міннесота, Квепел, Ріджайні,

Саскатуні й Бет'форді було 30 степенів понизьше зера, а в Свіфт Корент 32 степені. В Ді Пес і Келгари температура спала до 28 степенів понизьше зера. З Годсон Говл, Б.К., повідомляють, що там було аж 51 степенів понизьше зера, а в Грент Прет'рі й Коллінг Ривер, у північній Альберті, було по 50 степенів. Інші звідолення кажуть, що в Едмонтоні також було зарекордовано офіційно 41 степенів понизьше зера.

СПРАВА НАЛЕЖАННЯ МІСЬКИХ РОБІТНИКІВ ДО ТРЕЙД-ЮНІЙ.

ХОТЛИ ОБГОВОРТИ ПОЗИЦІЇ С.Р.С.Р.

Алдермен Симпкін з Незалежної Партії Праці домагався, щоб скасувати цю "угоду". Він сказав, що провінційний уряд дозволяє своїм робітникам належати до трейд-юній, і заявив, що є багато міських робітників на вищих становищах, які належать до організації, що мають за своїх членів і не міських робітників. Як приклад він навів міського адвоката, що є членом адвокатської палати, та міського інженера. Комуністичний алдермен тов. Колісник піддержав його і вказав на те, що адвокатська палата визначе винагородження для своїх членів. Внесок алдермена Симпкіна, щоб скасувати накинени "угоду", на підставі котрої міські робітники не можуть належати до трейд-юній, був відкинений; за ним голосували лише Симпкін і тов. Колісник.

ЛОНДОН, 5. грудня. — Робітничі послы запропонували сьогодні, щоб обговорити в парламенті пропозиції повного роззборення, що їх предложила радянська делегація на конференції підготовчої комісії роззборення в Женеві. Однак прем'єр Болдвин не згодився на це. Він сказав, що підготовча комісія роззборення не вважає радянські пропозиції практичними і через те немає що говорити про них у парламенті.

ФАШІСТИ ЗАСУДИЛИ ЧЕЗАР РА РОССІ.

РИМ, 30. листопада. — Люка Чезар Россі, колишній близький співробітник прем'єра Муссоліні й бувший голова його пресового бюро, зівстав засуджений вчора на 10 місяців в'язниці й на заплачення 1,000 лір кари за написання зневажливих заміток про Муссоліні. Присуду не можна перевести тепер в життя, бо Россі є у Франції, куди він утік пару років тому назад.

В ЕКСПЛОЗІЇ ЗГИНУЛО 12 МАЙНЕРІВ.

ОВІЕДО, Еспанія, 7. грудня. — Підчас експлозії у вуглевій майні в Сама де Лінгрео згинуло сьогодні 12 майнерів і 4 було тяжко ранених. Два майнери є загублені.

ВЛАСНИКИ І РОБІТНИКИ НЕ ПОГОДИЛИСЯ.

ЕССЕН, Німеччина, 7. грудня. — Переговори між власниками залізних і сталевих фабрик а робітничими юніями в справі полагодження їхнього теперішнього спору закінчилися сьогодні без ніякого результату. Обидві сторони обстоювали при своїх домаганнях і не хотіли в ніч уступити. Робітники домагаються підвишки плати й 8-годинного дня праці. За посередника стане тепер міністерство праці, яке скличе обі сторони до кули.

В ІНДІЙСЬКІЙ МІСТІ ЗГОРІЛО 18 ОСІБ.

КАЛЬКУТА, Індія, 8. грудня. — Вісімнадцять осіб, включаючи три жінки й п'ятеро дітей, згоріли на смерть, коли були захоплені вогнем у горішній поверсі переповненого мешканця в північній Калькуті.

ВАЖНИЙ МІТІНГ.

Попадається до відома всім членам і членкиням українських відділів Канадійської Робітничої Оборончої Лиги у Вінніпегу й Іст Кілдонам, як також членам і членкиням польського відділу К.Р.О.Л. у Вінніпегу, що спільний мітінг цих відділів відбудеться в неділю, 11. грудня, в год. 2.30 по полудні в салі Українського Робітничого Дому.

На цему мітінгу буде промовляти про значіння Канадійської Робітничої Оборончої Лиги її організатор з Торонто Т. Смит, як також делегат на минулу конвенцію Лиги в Торонто здасть звіт з її нарад. Проситься всіх прибути на означений час, бо цей мітінг є досить цікавий.

"МИРОВОЙ ЛИСТ" ДО БРИТІЙСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА БОЛДВИНА.

ЛОНДОН, 8. грудня. — Робітничий посол Артур Понсонбі вручив сьогодні прем'єрові Болдвину, в його офіційній резиденції, "Мировий Лист" з підписами 128,770 осіб, які заявили, що відмовляться підтримувати всякий уряд, що буде відкликатися до зброї.

Кажуть, що посол Понсонбі зіврав ці підписи без допомоги жадної організації. Після відділині прем'єра Болдвина сказав, що Болдвин обіцяв дати відповідь на лист.

БОЛДВИНОВІ УХВАЛЕНО ВОТУМ ДОВІРЯ.

Понсонбі особисто вручив лист, який звучить: "Ми, підписані, є переконані, що всі спори між державами можна полагодити чи то дипломатичними переговорами, чи яким іншим способом міжнародної арбітрації, й оцим врочисто заявляємо, що відмовимося підтримувати або повдти воєнну службу для всякого уряду, що відкликається до зброї".

ЛОНДОН, 8. грудня. — 347 голосами проти 142 парламент ухвалив сьогодні вотум довіри для уряду прем'єра Стенлі Болдвина.

Голосування відбулося над внеском Партії Праці, щоб ухвалити Болдвинові нагану за те, що він відмовився особисто оборонити становище уряду у службі для всіх перед переднім внеском з висловом нагани.

В АВСТРАЛІЇ ЗАКІНЧИВСЯ СТРАЙК ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ.

МЕЛБУРН, Австралія, 7. грудня. — Страйк австралійських докових робітників, що розпочався минулої п'ятниці, зівстав полагоджений.

Доківі робітники готові будуть розпочати працю у вівторок рано. Власники кораблів невдоволені з деяких точок рішення арбітраційного суду.

Доківі робітники готові будуть працювати овертайм на підставі рішення арбітраційного суду й австралійський корабельний рух був застановлений. Майні й інші індустрії також відчули страйк, який дїткнув 50,000 робітників.

Оповіднено сьогодні в арбітраційнім суді, що федерація докових робітників повідомила свої відділи, що заборона на овертайм є знесена і що відділам поручено перевести в життя рішення арбітраційного суду.

Встаки вважають за певне, що праця в портах буде незадовго відновлена.

ЗАСКАРЖИВ ГІРСТА ЗА ОЧЕРНЕННЯ.

НЮ ЙОРК, 6. грудня. — Др. Ернест Грінінг, редактор газети "Івнінг Ньюз" у Портленд, Мейн, якого імя згадувано в одній зі стат, що їх містили Гірстові газети про Мексико, заскаржив видавців цих газет за очернення й зажадав \$500,000 відшкодування. Заскарженими є оці: Ді Ню

Йорк Американ Інк., Вільям Рандолф Гірт, Артур Брисбей і редактор та управитель газети "Американ". У статті, за яку внесено позов до суду, було сказано, що виданий був розпорядок, щоб заплатити др. Грінінгові за його працю для мексиканського уряду в Англії.